

ԿԵՆԿԱՆԻ ՌԱԳԻՈՒԼԵԿՏՐՈՆԻԿԱ

Մարդկանց վաղուց է հայտնի որոշ կենդանիների ապշեցուցիչ զգայունությունը ծայրային ու լույսային ազդանշաններին և հոտի ու ջերմաստիճանային փոփոխությունների նկատմամբ։ Բայց հազիվ նրշմարելի ազդանշաններն ընկալելու այդ զարմանալի ընդունակությունը, որով օժտված են որոշ թռչուններ, ձկներ և միջատներ, զիտնականներին «պիտանի» կալվ միայն այժմ։

Մարդն սկսեց խիստ ուշադիր և լրջորեն սովորել կենդանի ընտելությունից։ Այսպես ծայրեց մի նոր դիտություն՝ բիոնիկան։ Ահա երկու հանրահայտ օրինակ։ Բոժոժավոր օձի քիմիկոսներին ու աչքերի միջև ընկած փոսիկում գտնվում է ինֆրակարմիր ճառագայթների նկատմամբ զգայուն մի օրգան։ Այն կարող է որսավա-

տիճանի մեկ հազարերորդական մասին հավասար ջերմաստիճանային փոփոխությունը։ Այդ օրգանի շնորհիվ օձը մթության մեջ գտնում է իր զոհին։ Իսկ որոշ ձկներ օժտված են այնքան նրբին հոտառությամբ, որ մեկ լիտր լուծույթում կարող են հայտնաբերել հոտավետ նյութի հարյուր միլիարդերորդական մասը։

Ի դեպ, ամերիկացիներն այժմ աշխատում են ստեղծել մի այնպիսի սարք, որ սուզանավերը հայտնաբերի հոտով, այսինքն՝ չոր բիոնական բազադրություն մեջ նավահանքի առաջացրած փոփոխության միջոցով։

Ահա մի քանի օրինակներ, որոնք ցույց են տալիս, թե զեռ որքան անկիրքներ ունի դիտությունը։ Խոսքը վերաբերում է ուղիղ լեկտրոնիկային։

Քոլորովին վերջերս հայտնաբերվեց, որ առնետները զարմանալիորեն զգայուն են ճառագայթման նկատմամբ։ Հասկանալի է, թե որքան կարևոր է առնետների այդ ընդունակության ուսումնասիրումը։

Գուցե մարդը նույնպես ունի այդպիսի օրգաններ։ Համենայն դեպս, ուսումնասիրությունները կօգնեն ստեղծել, ըստ երևույթի, ավելի կատարյալ «շեյքերի հաշվիչ»։

Գորտի աչքերը և ուղեղը կարող են «ուղադրություն չդարձնել» կողմնակի զե-

տալներին և կենտրոնանալ միայն նրանց վրա, որոնք անհրաժեշտ են միջատներ որսալու կամ թշնամուց փախչելու համար։ Թրադուրի (ծովային կենդանի) աչքն օժտված է դիտող օբյեկտի և շրջապատող ֆոնի կղերի հակադրությունն ուժեղացնելու հատկությամբ։ Գորտի և թրադուրի աչքերի աշխատանքի սկզբունքով կառուցված էլեկտրոնային սարքը կկարողանա ուղիղուկացնելու կայանի էկրանի վրա հասանելի հետևել նշանակալի պատկերին՝ նույնիսկ ֆոնի մեծ աղավաղումների դեպքում։

Չղջիկների կերակուրը հանդիսացող ցեղի լուղական օրգանն ընկալում է 10-ից մինչև 100 էլիտհերց հաճախականությունների դիապազոնում ընկած ծայրային ալիքները։ Շնորհիվ դրա, ցեղը զգում է շղջիկների 30 մետր հեռավորությունից։ Ցեղի «ականջներն» այնքան կատարյալ են, որ փորձերի ժամանակ օգտագործվել

ՄԻ ԱՆԿԱՄ...

ԱՐԿԱՐԱՅԻ ԶԱՐԽԱՔ

Մի աստղագետ ողնորված պատմում է հայտնի լեզվաբան Հրաչյա Աճառյանին, թե մարդիկ շուտով կթռչեն Մարս, որի քանկիչներն անկասկած զարգացման շատ ավելի բարձր մակարդակի վրա են գտնվում, քան մենք՝ երկրի բնակիչները։

— Եթե նրանք ավելի զարգացած ու խելոք էակներ են քան մենք, ինչու՞ իրենք չեն գալիս մեզ այցելության,— զարմանում է լեզվաբանը։

ՀԻՆՇՏԱՆԻՈՒ ԼԱՅՐԻ

1875 թվականին ամերիկացի մի քահանա կոլեջի դիրեկտորի հետ ունեցած խոսակցության ընթացքում պնդում էր, թե գիտությունն այլևս չի կարող առաջ բնական, որովհետև այն բոլորն ինչ հնարավոր էր, արդեն հայտնագործված է։

Դիրեկտորը չէր համաձայնում։

— Հիսուն տարի հետո,— ասաց նա,— մարդիկ կթռչեն ինչպես թռչունները։

Քահանան այդ համարձակ հայտարարությունից ապշած, բարկությամբ առարկեց։

— Թռչել կարող են միայն հրեշտակները, և որքանովից է նա, ով այլ կերպ է մտածում։

Այդ քահանային կոչում էին Միլլիմ Ռայթը։ Նա ուներ երկու որդի. դրանք

հայտնի Ցոփիլ և Վիրուր կղերայիններն են, որոնք կոլեջում տեղի ունեցած վեճից երեսուն տարի անց, հուշակվեցին իրենց ինքնաթիռային թռիչքով։

ՀՈՒՅՐԸ

Հայտնի մաթեմատիկոս Պոլան հավանականության տեսությունն ուսումնասիրողներին որպես խրատ մի անգամ պատմեց մի բժշկի հետ պատահած դեպքը, որը չէր հասկացել այդ տեսությունը։

Հիվանդին բնեկուց հետո, այդ բժիշկը հոնքերը կիսելով ասաց։

— Օ՛, դուք շատ լուրջ հիվանդություն ունեք։ Այդ հիվանդությամբ տառապողների տասից ինը մեռնում են։

Հիվանդն իհարկե վշտացավ։

— Բայց ձեր բախտը բերել է,— ավելացրեց բժիշկը։— Այդ հիվանդությունից ինձ մոտ արդեն 9-ը մահացել են։ Ուրախացեք։ Գուցե այն տասներորդն էր, որն անպայման կառողջանա։

ԻՆՔՆ ԻՐ ՏԱՆԸ ԼՅՈՒՐ

Ականավոր դիտանկան, «ոտտական ավիացիայի» հայր՝ Նիկոլայ Եղորովիչ Ժուկովսկին շատ ցրված մարդ է կղել։ Մի անգամ իր սեփական հյուրասենյակում ամբողջ երեկո խոսքով ընկնելով երկտասարդության հետ, հանկարծ վեր է կենում և փնտրելով զիտարկը սկսում է հապճեպ հրաժեշտ տալ ու փնթիփնալ։

— Ես երկար նստեցի ձեզ մոտ պտրոնայք, ստեղ գնալու ժամանակն է։